

දළදා මාලිගාවෙන් පාණ්ඩුරා වාදයට

මේ ලිපියට නිමිත්ත වන්නේ මනෝප් අධ්‍යයන මහතා විසින් දළදා මාලිගාව සම්බන්ධයෙන් ලියන ලද ලිපි දෙකකි. ඒ ලිපිවලින් කියැවෙන්නේ දළදා මාලිගාවේ කටයුතුවලට එරෙහිව සිදුවන්නේ යැයි කියන, ක්‍රිස්තියානි සංවිධානයක හෝ සංවිධාන වල කුමන්ත්‍රණයකි. එයට මහාචාර්ය වෙසෙස් සිටින අයකුද ඇතුළුව බෞද්ධයන්ද මුදලට ගෙන ඇතැයි කියැවෙයි. මේ පිළිබඳ සොයා බලා වරදකරුවන් ඇතැන් නිසි දඩුවම් දීමට පියවර ගත යුතුය. එහෙත් ඒ වාක්‍යය ලියූ වහාම සිහියට නැගෙන්නේ එසේ පියවර ගන්නේ කවුද යන්නය. ඒ සඳහා මැදිහත් වන්නේ කවුද? ආණ්ඩුවද? පොලිසියද? නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවද? ධුද්ධ ශාසන අමාත්‍යාංශයද? මහනායක හිමිවරුද? අස්ගිරි මල්වතු පාර්ශ්වද? මහා සංඝයා වහන්සේද? දිව්‍යවංශ නිලධාරීද? බෞද්ධ සංවිධානයද? හිමි බෞද්ධයන්ද? දිව්‍යවංශ පුවත්පතද? මනෝප් අධ්‍යයන මහතාද? එසේත් නැත්නම් නෝර්වේ තානාපතිද? ඊනියා සටන් විරාම නිරීක්ෂණ කමිටුවද? මනෝප් අධ්‍යයන මහතාට ඇතැම් විට මේ සම්බන්ධයෙන් කීමට තවත් කරුණු තිබෙනවා විය හැකිය. ඒ මහතා තවත් ලිපියක් හෝ ලිපි කිහිපයක් ලිවීමට සිටිනවා විය හැකිය. නැතහොත් ඒ සම්බන්ධයෙන් තවත් ලිපි නොලියනවා විය හැකිය. ඒ කුමක් වුවත් මෙය කෙළවර වන්නේ කෙසේද? මේ රටේ කෙරෙන හෙළිදරව්වලට යන කල කුමක්ද? මෙරට හෙළිදරව් කොපමණ තිබේද යත් ඕනෑම හෙළිදරව්වක් ඉන්පසු එකතුවන හෙළිදරව්වලින් වැසී යයි.

අධ්‍යයන මහතාගේ ලිපියේ ඇති කරුණු සම්බන්ධයෙන් කිසිවක් කීමට මට නොහැකිය. මම ඒ පිළිබඳව නොදනිමි. එහෙත් මට ඒ වටා කරුණු කිහිපයක් කිව හැකිය. පසුගිය උසස් පෙළ පරීක්ෂණයෙහි එක් සිංහල ප්‍රශ්න පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් උද්ඝෝෂණයක් ඇති විය. ඒ ප්‍රශ්න පත්‍රය පිළිබඳව විභාග කොමසාරිස්වරයා නිගමනය කර ඇත්තේ අක්‍රමිකතාවක් නොවූ බවය. පරීක්ෂණයෙහි ප්‍රතිඵල ද දැන් නිකුත් වී ඇත. රහස් පොලිසියට අනුව ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටවී නැති බව කියැවෙයි. ප්‍රශ්න පත්‍රයක ප්‍රශ්න ගණනාවක් ඒ ආකාරයෙන් නිවැරදිව කල්තබා කීමේ සම්භාවිතාව නම් ඉතා සුළු එකක් පමණක් බව කිව හැකිය. එහෙත් අවාසනාවකට එය සම්භාවිතාවක් පමණය. 0.0000000001 ක සම්භාවිතාවක් ඇති සිද්ධියක් වුවද සිදුවිය හැකිය. ලොතරැයිසක් ඇදෙන්නට ඇති සම්භාවිතාව ඉතා සුළුය. එහෙත් කාහට හෝ ලොතරැයි ඇදෙයි. එහෙත් ශමකුට අවුරුදු පනාම ලොතරැයි ඇදෙන්නේ නම් ලොතරැයි අදින්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ ප්‍රශ්න ඇතිවෙයි. සාමාන්‍ය නියැදිවලට බලපාන සම්භාවිතාවන්ට හසු නොවන, ප්‍රශ්න ගණනාවක්ම නිවැරදිව කීමට දකෂ ගුරුවරු සිටිත් නම් ඔවුන් අසාමාන්‍ය අති දකෂයන් විය යුතුය. පරීක්ෂකවරුන් අදකෂයන්වීමෙන් ද එවැනි තත්ත්වයක් උද්ගත වීමට හැකිය. අදකෂ ශිෂ්‍යයන් දකෂ ගුරුවරු වන්නේය යන්න අප සමග ඉගෙන ගත් අයකුගේ උපතනාසයකි. විශ්වවිද්‍යාල පරීක්ෂණවලදී කොපි කර හසුවන ශිෂ්‍යයන් වඩාත් දකෂ ගුරුවරු වන්නේ දැයි නොදනිමි. කෙසේ වෙතත් ඒ සිංහල ප්‍රශ්න පත්‍රය ගැන දැන් කළ හැක්කේ ඉතිහාස ප්‍රශ්න පත්‍රයක ප්‍රශ්නයක් ඇසීමය. දළදා මාලිගාව සම්බන්ධ කතාවන් ඉතිහාසයට එක්වීමට ඇති ඉඩකඩ ඉතා විශාලය.

මනෝප් අධ්‍යයන මහතාට විරුද්ධව වෙනත් පුවත්පත්වල ඊනියා ප්‍රච්ඡේදයන් ලිපි ලිවීම බලාපොරොත්තු විය හැකිය. ආගම්වාද ඇති කිරීම ගැන දිව්‍යවංශ ඉරිදා සංග්‍රහයට විරුද්ධවද බයිලා කීමට ඇතැම් සති අන්ත බයිලා සංග්‍රහ ඉදිරිපත් විය හැකිය. මේ බයිලා රාව සක්විත්තෝ අන් කවුරුවත් නොව සිංහල බෞද්ධ විරෝධීහු වෙති. ඔවුන්ගෙන් ඇතැම්කු පටන්ගනු ඇත්තේම තමන් සිංහල බෞද්ධයන් යැයි කියමිනි. ඇතැමුන් තමන් කන්ද උඩරට බවද කියනු ඇත. මේ උප්පැන්න සහතිකවලින් අපට වැඩක් නැත. අප රටේ ප්‍රශ්නය වී ඇත්තේම උප්පැන්නේ සිංහල බෞද්ධයන් වැඩිවීමය. මොවුන්ගෙන් වැඩි දෙනෙක් ඔල්කටි බෞද්ධයෝ වෙති. ඔල්කටි බෞද්ධයන් රාජ්‍ය නොවන ආයතනවල මෙන්ම බෞද්ධ සංවිධානවලද දැකගත හැකිය.

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය පසුගිය කාලයෙහි වෙසක් දිනය නිවාඩු දිනයක් බවට සම්මත කර ගත්තේය. ඇතැමුන් මහත් ආඩම්බරයකින් ඒ ගැන කතා කළද, එය එතරම් වැඩකට ඇති දෙයක් නොවේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයෙහි එවැනි තීරණයක් ගත්තද, එංගලන්තයේ හෝ ඇමරිකාවේ හෝ වෙනත් ක්‍රිස්තියානි රටක හෝ මුස්ලිම් රටක හෝ වෙසක් දිනය නිවාඩු දිනයක් බවට පත්කර නැත. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය ඉදහිට බෞද්ධයන් හා වෙනත් ක්‍රිස්තියානි නොවන්නන් රටවන මෙවැනි තීරණ ගනියි. එවැනි තීරණවලට රැවටීමටද අපට පාසල්වල ඉගැන්වෙයි. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය නමින් ඇති මේ බුෂ්ගේ සංවිධානය මොන තරම් හොඳ එකක් දැයි

පාසල්වල නුගැන්වෙද? මේ කසිකබල් පාසල් අධ්‍යාපනය අවසානයේදී පැවැත්වෙන විභාගවලද රැවටීමක් නැත්නම් පුදුම විය යුතුය. එක්සත් ජාතීන් ඒ ප්‍රායෝගිකව වැදගත්මක් නැති තීරණය ගත් අවස්ථාවේදී එයට පවා විරුද්ධ වූ එකම රට තෝරුවේ විය. වන්දිකා කුමාරතුංග මහත්මිය ඊනියා පහසුකම් සපයන්නා ලෙස ආරාධනය කළේද ද රහිල් වික්‍රමසිංහ මහතා දිගටම සිටින ලෙස කියන්නේද මේ ලුතර්වාදී ක්‍රිස්තියානි රටටය. කදිරිගාමර් මහතාද තෝරුවේ රටට ආපසු යෑමට යැයි කීමට සූදානම් නැත. එහෙත් ප්‍රශ්නය එය නොවේ. පසුගිය වෙසක් දින බණ්ඩාරනායක සම්මන්ත්‍රණ ශාලා භූමියේ පැවති උත්සවයේදී සමස්ත ලංකා බෞද්ධ මහා සම්මේලනයේ ද ආරාධනයෙන් විදුලි පහන් දැල්වුවත් දෙදෙනාගෙන් එක් අයකු වූයේ තෝරුවේ නියෝජිතවරයාය. අනෙක් තැනැත්තා රහිල් වික්‍රමසිංහ මහතා විය.

මනෝප් අබයදීර මහතා මතුකරන කතාවෙහි ඇත්ත නැත්ත කුමක් වුවද එය නොවිය හැක්කක් නොවේ. එයට හේතුව එය මෙරට සිදුවන ක්‍රිස්තියානි යටත්විජිතවාදයෙහි එක් කොටසක් විය හැකි බැවිනි. කිසියම් කෙනකු යුදෙව් හෝ වෙනත් ලෝක නිර්මාපක දෙවියන් වහන්සේ කෙනකු අදහගෙන ඒ පිළිබඳ හක්තියෙන් සිටීම ගැන කිසිම බෞද්ධයකුගේ විරුද්ධතාවක් නැත. බෞද්ධයන්ට අනන්‍යවම ඉවසීමේ ඉතිහාසයක් ඇත. එහෙත් මේ රටේ ක්‍රියාත්මක වන ක්‍රිස්තියානි යටත්විජිතවාදී සංස්කෘතික ආක්‍රමණය පිළිබඳව කතා නොකර සිටිය නොහැකිය. අනෙක් රටවලද මේ ආක්‍රමණය සිදුවෙයි. මෙය පහළොස්වැනි සියවසේ අගභාගයේ පටන්ගත් බටහිර ක්‍රිස්තියානි යටත්විජිතවාදයේ එක් අංගයක් පමණකි. මේ යටත්විජිතවාදය ජගත් අධිරාජ්‍යවාදය ලෙසද හැඳින්විය හැකිය. අපි අනෙක් රටවල් මොහොතකට අමතක කර අපේ රට ගැන පමණක් සිත යොමු කරමු. දකුණු හා නැගෙනහිර ආසියාවේ මිනිස්සු සමස්තයක් ලෙස ගත්කල, තම ආගම මතය අනෙක් මිනිසුන් මත බලයෙන්, වංචාවෙන්, උපායෙන් ආදී වශයෙන් නොපැටවූහ. ඔවුහු අනෙක් අයගේ මත ඉවසූහ. මේ සාමාන්‍යයට යත්නමින් හෝ විරුද්ධ ව ගොස් ඇත්තේ ජපන් ජාතිකයන්ය. එයද ඉතා ටික කාලයකටය. අද බටහිරයන් හා මෙරට සිටින ඔවුන්ගේ දින හෙවෙයිගත් මහත් උපරුච්චන් කතා කරන වෝල්ටෙයාර් අන්‍යයන්ගේ මත ඉවසීම ඉගෙන ගෙන ඇත්තේ චීන ජාතිකයන්ගෙනි. මේ සියල්ල පිළිබඳ කෙටි විස්තරයක් මහාචාර්ය මිහස්කුඹුර මහතා විසින් පරිවර්ථනය කෙරී ඇති "පෙරදිග මිනිසුන්ගේ චින්තන වීඩි" නම කෘතියෙහි සඳහන් වෙයි. අප කලකට පෙර සඳහන් කර ඇති පරිදි වෝල්ටෙයාර් අන්‍ය මත වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම පිළිබඳ ප්‍රකාශය කරන්නට සිදුවූයේම එවකට බටහිර සංස්කෘතියෙහි අන්‍ය මත ඉවසීමක් නොතිබූ හෙයිනි. චීන ජාතිකයන්ගෙන් අන්‍ය මත ඉවසීම හා ඒවාට ගරු කිරීම ඉගෙන ගත් වෝල්ටෙයාර් බටහිර සහස්තවය තුළ එය අයිතියක් බවට පත් කළේය. ඊනියා අයිතිය හා අයිතිවාසිකම් සමස්තයක් ලෙස ගත්කල පෙරදිගට නුහුරුය. අප දන්නේ වගකීම හා යුතුකම්ය. රජකු තම යුතුකම් ඉටු නොකරන විට ජනතාව නැගී සිටියහ. ජනතාව එසේ රජුට විරුද්ධ වූයේ ඒ යුතුකම තම අයිතියක් ලෙස සලකමින් නොවේ. බුද්ධිමතුන් යැයි කියා ගන්නවුන්ට පේරුම ගත නොහැකිය. ඔවුන්ට අයිතිය, අයිතිවාසිකම් ආදී ක්‍රිස්තියානි සංකල්පවලින් බාහිරව සිතීමට නොහැකිය. මේ කසිකබල් සංකල්පයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අද බටහිර පවුල් ඒකකය කඩා වැටෙමින් ඇත්තේ ස්වාමියාගේ අයිතිය, භාර්යාවගේ අයිතිය, දෙමව්පියන්ගේ අයිතිය, දරුවන්ගේ අයිතිය ආදිය අතර පවත්නා ආතති, ඝර්ෂණ හා ගැටුම (ක්‍රිස්තියානි නිව්ටෝනියා සංකල්ප - වැඩි විස්තර සඳහා විදුසර ලිපි කියවන්න) හේතුවෙන්මය.

වෝල්ටෙයාර් කුමක් කියා තිබුණේද බටහිර සංස්කෘතීන්හි අන්‍ය මතවලට ගරු කිරීමක් දක්නට නොමැතිය. ඒ ඒ රටවල ව්‍යවස්ථාවල එවැනි වගන්ති තිබෙන බව එකකි. එහෙත් ඒ වලංගු වන්නේ ඒ රටේ අධිපතිවැදී සංස්කෘතියේ අය සඳහා පමණය. සමස්තයක් ලෙස ගත් කල අන්‍ය සංස්කෘතීන්ට ගරු කිරීම බටහිරයන් මුනිව්වාචට කියන කතාවක් පමණි. තම ආගම, සංස්කෘතිය ලෝ පුරා පැතිරවීම පෙරදැරි කරගෙන අන්‍ය ආගම සංස්කෘතීන් මැරීම සඳහා යුද්ධ කළෝ බටහිර ආසියාවෙන් පැන නැගුණු ආගම වල ජනතාවය. මෙය යුදෙව් පරණ තෙස්තමේන්තුවෙන් ගලා එන්නකි. ක්‍රිස්තුස්වහන්සේ යම් ප්‍රමාණයකට මෙය වෙනස් කිරීමට උත්සාහ කළද එය සාර්ථක නොවීය. බටහිර යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතියෙහි වඩා ඇත්තේ යුදෙව් මතය. විශේෂයෙන්ම 1517 දී ඇරඹුණු ලුතර්වාදී ප්‍රතිසංස්කරණ සමග ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතියෙහි යුදෙව් චින්තනය වඩාත් බලවත් විය. ලුතර්වාදය බිහිවූයේ බොහෝ කරුණුවලින් කතෝලික චින්තනයේ සිට යුදෙව් චින්තනය දක්වා ආපසු යෑමෙනි. ඒ සමග ශ්‍රීක චින්තනයෙන්ද යම් යම් දෑ ලබා ගැනිණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බිහිවූ චින්තනයට අපි ශ්‍රීක යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි චින්තනය යැයි කියමු. එදා සිට අද දක්වාම බටහිරයන් මොන වෝල්ටෙයාර් බයිලා කිවුවත් විවිධ ක්‍රම හරහා තම සංස්කෘතිය පතුරවති. එහිදී අන්‍ය සංස්කෘතීන් හැකි තම නැති කර දමති.

1505 සිට අද දක්වාම මෙරට කෙරෙන්නේ බටහිර සහයෝගය අප මත බලයෙන්, උපායෙන්, අක්‍රමික අයුරින් ආදී වශයෙන් පැතිරවීමයි. එහිදී ආගම ප්‍රචාරය කිරීම එක් අංගයක් පමණකි. ආගමටද වඩා මෙහිදී බලපාන්නේ සංස්කෘතිය, සිංහල කතෝලික බැතිමතකුට බටහිර සංස්කෘතියක නොගුද සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියක ජීවත්වීමට හැකි විය යුතුය. එහෙත් සිංහලයන් හෝ වෙනත් අය හෝ ක්‍රිස්තියානි ආගමවලට හැර වූ පසු ඔවුන්ගේ සංස්කෘතියද වෙනස් කෙරෙයි. මේ පරණ තෙස්තමේන්තුව මත පදනම් වන ආගමවල දක්නට ඇති ලකෂණයකි. බුදුදහම ආසියාව පුරා එකල පැතිර ගියේය. ඒ ඒ රටවල හිඬ සංස්කෘතීන්ට අනුගත වෙමිනි. ලංකාවේ සිංහල බුද්ධාගමක්ද, චීනයේ කුන්ෆුෂියස් - ටාඕ දහම මිශ්‍ර වූ චීන බුද්ධාගමක්ද, ජපානයේ ඡින්ටෝ දහම සමග බද්ධ ව බුද්ධාගමක්ද ඇත්තේ එබැවිනි. එහෙත් ක්‍රිස්තියානි හා ඉස්ලාම් ආගම එසේ නොවේ. ඒ ඒ ක්‍රිස්තියානි නිකාය අතර වෙනස්කම තිබුණද, යම් ක්‍රිස්තියානි නිකායක් ගත් කල එයට අයත් වුවෝ ලෝකයේ කොහේ සිටියද එක් මධ්‍යස්ථානයකින් මෙහෙයවෙති. ක්‍රිස්තියානි ආගම වැළඳ ගැනීම යනු බොහෝ විට තම රටේ සංස්කෘතියට විරුද්ධව යැමක්ද විය. එසේ ක්‍රිස්තියානි වුවත් විජාතික මධ්‍යස්ථාන මගින් මෙහෙයවනු ලැබූ බැවින් ජාතික නිදහස සම්බන්ධයෙන් ගැටළු පැන නැගිණි. ක්‍රිස්තියානි ආගමවලට නොව ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතීන්ට විරුද්ධ වීම ජාතික නිදහස් සටන්වල එක් අංගයක් වන්නේ ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතීන් ජාතික නිදහසට එරෙහිව යන බැවිනි.

දහනමවැනි සියවසේ අග මෙරට පැන නැගී බෞද්ධ ප්‍රබෝධය හුදු බෞද්ධ ප්‍රබෝධයක් නොවීය. එය සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතික ප්‍රබෝධයක් විය. එය ඉංග්‍රීසි ක්‍රිස්තියානි (ඇංග්ලිකන් පමණක් නොව එංගලන්තයේ ජීවත් වූ වෙස්ලී නම් පුජක තැන ඇරඹී මෙතෝදිස්ත සභාවද ඇතුළු) ආරථික, සංස්කෘතික හා දේශපාලන යටත්විජිතවාදයට එරෙහිව කෙරුණු අරගලයක් විය. අවුරුදු එකසිය තිහකට හතළිහකට පෙර මෙරට යටත් විජිත විරෝධී අරගලය ප්‍රධාන වශයෙන්ම ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතික යටත්විජිතවාදී සංරචකයන්ට එරෙහිව කළ එකක් විය. මේ අරගලය සංකේතවත් වන්නේ පාණ්ඩුරාවාදය ප්‍රමුඛ පංච මහා වාදවලිනි.

තව දින කිහිපයකින් පළමු පාණ්ඩුරා වාදයට අවුරුදු එකසිය තිහක් පිරෙන බැවින් ඒ සම්බන්ධයෙන් ද වචන කිහිපයක් කිව යුතු වෙයි. ඒ පිළිබඳව උත්සවයක් පැවැත්වෙන බවටද ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථයක් හා සමරු මුද්දරයක් නිකුත් කෙරෙන බවටද, ආරංචියක් ද වෙයි. ඒ උත්සවයේ සංවිධායකයන්ද ඇතුළු බොහෝ දෙනෙකු ඇතුළු විට නොදැන සිටියද අවුරුදු කිහිපයක සිට අපි කිහිප දෙනෙක් දෙවැනි පාණ්ඩුරා වාදයක් කරගෙන යන්නෙමු. ඒ දෙවැනි විවාදයන්ද අපි දැනටමත් ජය ලබා ඇත්තෙමු. පාණ්ඩුරා ජන්ම ලාභය ලැබුවකු ලෙස මට ඒ ගැන ඇත්තේ අභිමානයකි. එහෙත් පළමු විවාදයෙහිදී මෙන්ම ඒ ජය දේශපාලන කෙණ්තියටද ගෙන යන්නේ කෙසේද යන ප්‍රශ්නයට අපි මුහුණපා සිටීමු. අනගාරික ධර්මපාලතුමාගේ කාලයේ පටන්ම අවුරුදු එකසියතිහක් තිස්සේ අපට විසඳුන නොහැකි වූ එක් ප්‍රශ්නයක් එය වෙයි. මේ ප්‍රශ්නයට විසඳුමක් නැති වීමෙහි එක් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එදා බිරිතානි ක්‍රිස්තියානි ආණ්ඩුවද ඇතුළු විජාතික බලවේගවලට, ජාතික ව්‍යාපාරයෙහි යෙදී සිටියවුන් පිරිසක්ද එකතු කරගනිමින් ධර්මපාලතුමාටත් ගුණානන්ද හිමියන්ටත් පහර දීමට හැකිවිය. ජාතික ව්‍යාපාරයන්ද කොන්කරනු ලැබූ ධර්මපාලතුමා අවසානයේදී කලකිරී අපවත් වූයේ නැවත ලංකාවේ නුපදීමවා යන පැතුමෙනි.

මෙයට හේතු කවරේදැයි විටින් විට ලියා ඇති මුත් නැවතත් සඳහන් කිරීමෙහි වරදක් ඇතැයි නොසිතමි. එහෙත් එයට කලින් කරුණු කිහිපයක් කිව යුතුය. පාණ්ඩුරා වාදය සැමරීම නිමිත්තෙන් රජය සමරු මුද්දරයක් නිකුත් කිරීමට යන බව සැළය. ඒ උත්සවයේ මුලසුනට අස්ගිරි මහනායක හිමියන් වඩින බවද සැළය. පාණ්ඩුරා වාදය හා රජයන් අස්ගිරි මහනායක හිමියන් අතර ඇති සම්බන්ධය කුමක්ද? පාණ්ඩුරා වාදයෙහි හරය තේරුම් ගන්නේ නම් මේ ආණ්ඩුවේ කිසිම මැති ඇමැතිවරයකුට ඒ වාදය සැමරීම සඳහා ආරාධනා නොකළ යුතුය. මුද්දරයක් නිකුත් නොකළාට පාණ්ඩුරා වාදයට ලැබී ඇති ඓතිහාසික වැදගත්කමට අබමල් රේණුවක් හෝ පාඩුවක් නොසිදු වෙයි. එහෙත් පාණ්ඩුරා වාදය වෙනුවෙන් මුද්දරයක් නිකුත් කිරීමෙන් ආණ්ඩුවට තම පවි සෝදුගැනීමේ අවස්ථාවක් ලැබෙයි. (පවි සෝදු ගැනීමද ක්‍රිස්තියානි සංකල්පයකි) පාණ්ඩුරාවාදය බටහිර ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතික ආධිපත්‍යයට එරෙහිව කරන ලද්දකි. එහෙත් මේ ආණ්ඩුව ගැන කිව හැක්කේ කුමක්ද? පාණ්ඩුරාවාදය සැමරීමෙන් කුමක් බලාපොරොත්තු වන්නේදැයි මම නොදනිමි. ආණ්ඩුව සහභාගි කරගනිමින් කරන සැමරීමකින් තවත් සිංහල බෞද්ධ ප්‍රබෝධයක්, ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතික යටත්විජිතවාදය ඇතුළු සමස්ත යටත්විජිතවාදයට ම විරුද්ධ නැගීමක් නම් බලාපොරොත්තු විය නොහැකිය. අඩුම තරමින් මොහොට්ටවත්තේ ගුණානන්ද හිමියන්ට කෙළෙහි ගුණ දැක්වීමවත්

කළ නොහැකිය. මේ ආණ්ඩුව සංස්කෘතිකව ගත් කල ක්‍රිස්තියානි වෙයි. ආණ්ඩුව තුළ ක්‍රිස්තියානි කෙතරම් බලවත්ද යනහොත් අද ක්‍රිස්තියානි ඇමැතිවරුන් අතර තරගයක්, බෙලි කපා ගැනීමක් ඇති වී තිබේ. ජෝන් අමරතුංග හා ජයලත් ජයවර්ධන ඇමැතිවරු අද එකිනෙකා සමඟ ප්‍රසිද්ධියේ සටන් වලිති. ආණ්ඩුව මුළුමනින්ම රට බෙදන ක්‍රිස්තියානි දෙමළ ජාතිවාදයට පකෂපාත ලුතරවාදී නෝර්වේ රටට යටවී ඇත. නෝර්වේ පිටුපස ඇත්තේ ක්‍රිස්තියානි ඩිරිතානිය හා ඇමරිකාවය. පාණ්දුරාවාදය සැමරීමට මේ ආණ්ඩුවේ මැදිහත් වීමෙන් නිකුත් කෙරෙන සමරු මුද්දරයේ විකුණුම් මිල කොපමණ වුවත් එහි සත පහක වටිනාකමක් නැත.

(මතු සම්බන්ධයි)

මහාචාර්ය නමින් ද සිල්වා